

Analyse I

1 afgeleiden I

- (2.5) Beschouw de functie $g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto f(x) - \lambda x$. Dan weten we dat $g'(a) = f'(a) - \lambda < 0$ en dat $g'(b) = f'(b) - \lambda > 0$. Uit het lemma hieronder zien we dat er $c, d \in \mathbb{R}$ bestaat zodat $f(a) > f(c)$ en $f(d) < f(b)$. We weten dat g differentieerbaar is omdat f differentieerbaar en ook dat g continu is. Omdat $[a, b]$ een gesloten interval, is $f([a, b])$ ook een gesloten interval. Uit voorgaande weten we ook dat het minimum inwendig moet zijn, stel dat dit bereikt wordt in c . Dan is $g'(c) = 0$ en dus $f'(c) = \lambda$.

Lemma 1. *Stel $h : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ en differentieerbaar is in a . Dan bestaat er $x, y \in \mathbb{R}$ met $y < a < x$ zodat $h(y) < h(a) < h(x)$ als $h'(a) > 0$ en $h(x) < h(a) < h(y)$ als $h'(a) < 0$.*

Bewijs. We bewijzen alleen de eerste uitspraak, de tweede gaat analoog.

Stel $h'(a) > 0$. Kies $\epsilon = h'(a)$. Kies dan $\delta > 0$ zodat uit $0 < |x - a| < \delta$ dat $|\frac{h(x)-h(a)}{x-a} - h'(a)| < \epsilon$. Kies $x, y \in \mathbb{R}$ zodat $0 < |x - a| < \delta$, $0 < |y - a| < \delta$ en $x < a < y$. Dan is $h'(a) - \epsilon < \frac{h(x)-h(a)}{x-a} < h'(a) + \epsilon$ en dus $0 < \frac{h(x)-h(a)}{x-a} < 2h'(a)$. We weten dat $x - a < 0$ en waaruit volgt dat $h(x) - h(a) < 0$ en dus $h(x) < h(a)$. Analoog volgt dat als $y - a > 0$ dat $h(a) < h(y)$. \square

- (2.8) Kies $\epsilon > 0$. Kies $\delta > 0$ zodat uit $0 < |x| < \delta$ volgt dat $|f'(x) - 3| < \epsilon$. Kies $x \in \mathbb{R}$ zodat $0 < |x| < \delta$. Dan bestaat er een $c \in \mathbb{R}$ zodat $0 < |c| < |x|$ zodat $f(x) - f(0) = f'(c)(x)$. En dus is $|\frac{f(x)-f(0)}{x} - 3| = |f'(c) - 3| < \epsilon$. En dus is f afleidbaar in 0 en $f'(0) = 3$
- (2.9) Definieer analoog voor elke $n \in \mathbb{N} : g_n : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ door $g_n(0) = 0$ en $g_n(x) = x^n \cos \frac{1}{x}$ als $x \neq 0$.
Bewering: Voor elke $n \geq 1$ geldt het volgende:

1. De functies f_{2n} en g_{2n} zijn n keer afleidbaar. De n -de afgeleide functies $f_{2n}^{(n)}$ en $g_{2n}^{(n)}$ zijn niet continu in 0.
2. De functies f_{2n+1} en g_{2n+1} zijn n keer afleidbaar. De n -de afgeleide functies $f_{2n+1}^{(n)}$ en $g_{2n+1}^{(n)}$ zijn continu, maar niet afleidbaar in 0.

volledigeinductie:

- Basisstap: $n = 1$

We bekijken eerst de functies f_2 en g_2 . Deze is overal afleidbaar: in nul is dit door $|f_2(x)| < |x^2|$ en $|g_2(x)| < |x^2|$ en bij de rest door dat het een product is van afleidbare functies op het domein \mathbb{R}_0 . Dit impliceert dat de $f_2^{(1)}(x) = -\cos(\frac{1}{x}) + 2x \sin(\frac{1}{x})$ en $g_2^{(1)}(x) = -\sin(\frac{1}{x}) + 2x \cos(\frac{1}{x})$ als $x \in \mathbb{R}_0$ en uit $|\frac{f_2(x)}{x}| < |x|$ en $|\frac{g_2(x)}{x}| < |x|$ volgt dat $f_2^{(1)}(0) = 0 = g_2^{(1)}(0)$. We zien dat de eerste afgeleide niet continu is in 0. Dit is in overeenstemming met het beweerde.

Nu doen we hetzelfde voor f_3 en g_3 . De afleidbaarheid volgt uit de productregel dat de identieke functie en f_2 en g_2 afleidbaar zijn. De afgeleide wordt als $x \in \mathbb{R}_0$,

$f_3^{(1)}(x) = -x \cos(\frac{1}{x}) + 3x^2 \sin(\frac{1}{x})$ en $g_3^{(1)}(x) = -x \sin(\frac{1}{x}) + 3x^2 \cos(\frac{1}{x})$ en we weten ook dat $f_3^{(1)}(0) = g_3^{(1)}(0) = 0$. Hierin zien we dat de eerste afgeleide continu zijn in 0. Ze zijn echter wel niet afleidbaar in 0, want $|\frac{f_3^{(1)}(x)}{x}| = |-\cos(\frac{1}{x}) + 3x \sin(\frac{1}{x})|$, waarvan we weten dat het in de buurt van 0 niet kleiner kan worden dan 1 omdat daar $\sin(\frac{1}{x})$ alle waarden vertoont tussen -1 en 1 . Hetzelfde geldt voor $g_3^{(1)}$.

De basisstap klopt dus.

– Inductiestap: $n \Rightarrow n + 1$

Neem dat de stelling klopt voor n . Bekijk de functies $f_{2(n+1)}$ en $g_{2(n+1)}$. Ze zijn afleidbaar als het product van de identieke functie en f_{2n} en g_{2n} , die volgens de inductiehypothese afleidbaar zijn. We zien dan dat

$$\begin{aligned} f_{2n+2}^{(1)}(x) &= -x^{2n} \cos(\frac{1}{x}) + (n+2)x^{n+1} \sin(\frac{1}{x}) \\ &= -g_{2n}(x) + (n+2)f_{2n+1}(x) \\ g_{2n+2}^{(1)}(x) &= -x^{2n} \sin(\frac{1}{x}) + (n+2)x^{n+1} \cos(\frac{1}{x}) \\ &= -f_{2n}(x) + (n+2)g_{2n+1}(x) \end{aligned}$$

als $x \in \mathbb{R}_0$ en ze zijn gewoon 0 in 0. Uit de inductiehypothese weten we dat deze eerste afgeleiden n keer afleidbaar zijn en dat $f_{2(n+1)}^{(n+1)}$ en $g_{2(n+1)}^{(n+1)}$ niet continu zijn in 0.

Bekijk nu de functies $f_{2(n+1)+1}$ en $g_{2(n+1)+1}$. Ze zijn afleidbaar als het product van de identieke functie en f_{2n+1} en g_{2n+1} , die volgens de inductiehypothese afleidbaar zijn. We zien weer dat

$$\begin{aligned} f_{2n+3}^{(1)}(x) &= -x^{2n+1} \cos(\frac{1}{x}) + (n+3)x^{n+2} \sin(\frac{1}{x}) \\ &= -g_{2n+1}(x) + (n+3)f_{2n+2}(x) \\ g_{2n+3}^{(1)}(x) &= -x^{2n+1} \sin(\frac{1}{x}) + (n+3)x^{n+2} \cos(\frac{1}{x}) \\ &= -f_{2n+1}(x) + (n+3)g_{2n+2}(x) \end{aligned}$$

als $x \in \mathbb{R}_0$ en ze zijn gewoon 0 in 0. Uit de inductiehypothese weten we dat deze eerste afgeleiden n keer afleidbaar zijn en dat $f_{2(n+1)}^{(n+1)}$ en $g_{2(n+1)}^{(n+1)}$ continu zijn in 0 maar niet afleidbaar in 0.

Omdat de basisstap en inductiestap klopt, klopt de bewering.

(2.12) Kies $\epsilon > 0$. We weten dat f' continu is op $[a, b]$. Omdat $[a, b]$ compact is, is f' gelijkmatig continu. Dan bestaat er een $\delta > 0$ zodat als $x, y \in [a, b]$ en $|x - y| < \delta$ volgt dat $|f'(x) - f'(y)| < \epsilon$. Kies $x, y \in \mathbb{R} : x < y$ zodat $|x - y| < \delta$. Dan bestaat er een $c \in]x, y[$ volgens de middelwaardestelling zodat $f'(c)(x - y) = f(x) - f(y)$. En dus $|\frac{f(x) - f(y)}{x - y} - f'(y)| = |f'(c) - f'(y)| < \epsilon$ omdat $|c - y| < \delta$.

(3.15) Stelling 3.9 geldt niet voor deze reeks omdat het geen machtreeks is.

2 Afgeleiden II

(3.3) Noem $S = (dg)(a)$ en kies $\epsilon > 0$. Kies $\delta_1 > 0$ zodat $\forall x \in \mathbb{R}^p : \|x - a\| < \delta_1 \Rightarrow |f(x) - f(a)| < 1$ en dus $|f(x)| < |f(a)| + 1$. Kies δ_2 zodat $\forall x \in \mathbb{R}^p : 0 < \|x - a\| < \delta_2 \Rightarrow \frac{|g(x) - g(a) - S(x - a)|}{\|x - a\|} < \frac{\epsilon}{2(|f(a)| + 1)}$. Kies tenslotte ook $\delta_3 > 0$ zodat $\forall x \in \mathbb{R}^p : \|x - a\| < \delta_3 \Rightarrow |f(x) - f(a)| < \frac{\epsilon}{2(\|S\| + 1)}$. Definieer $\delta = \min\{\delta_1, \delta_2, \delta_3\}$. Dan geldt $\forall x \in \mathbb{R}^p : 0 < \|x - a\| < \delta$ dat :

$$\begin{aligned} |f(x)g(x) - f(a)g(a) - f(a)S(x - a)| &= |f(x)(g(x) - g(a)) - f(a)S(x - a)| \\ &\leq |f(x)||g(x) - g(a) - S(x - a)| + |f(x) - f(a)||S(x - a)| \\ &< (|f(a)| + 1)\left(\frac{\epsilon}{2(|f(a)| + 1)}\right)\|x - a\| + \frac{\epsilon}{2(\|S\| + 1)}\|S\|\|x - a\| \\ &\leq \epsilon\|x - a\| \end{aligned}$$

En dus is $\frac{|f(x)g(x)-f(a)g(a)-f(a)S(x-a)|}{\|x-a\|} < \frac{\epsilon\|x-a\|}{\|x-a\|} = \epsilon$. Hieruit volgt dat fg overal totaal afleidbaar is en dat $(d(fg))(a) = f(a)(dg)(a)$.

(3.8) Hier staat een fout in de opgave! Men kan dit oplossen op 2 manieren: ofwel eist men dat voor alle $x \in \mathbb{R}^2 : (D_1D_1f)(x) > 0$ of dat $x \in \mathbb{R}^2 : (D_2D_2f)(x) \geq 0$.

Definieer $\gamma : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^2 : t \mapsto (a_1 + th, a_2 + tk)$ met $h = x_1 - a_1$ en $k = x_2 - a_2$. Definieer $F = f \circ \gamma$. Dan is $F(0) = f(a)$ en $F(1) = f(x)$. F is ook twee keer afleidbaar als samenstelling van functies die 2 keer afleidbaar zijn. Daarom kunnen we de stelling van Taylor gebruiken die geeft dat er een $c \in [0, 1]$ zodat $F(1) = F(0) + F'(0) + \frac{F''(c)}{2}$.

We moeten dus op zoek naar de eerste en tweede afgeleide van F . Dan is voor $t \in \mathbb{R}$

$$\begin{aligned} F'(t) &= (dF)(t)(1) \\ &= (df \circ \gamma)(t)(1) \\ &= (df)(\gamma(t))[(d\gamma)(t)(1)] \\ &= (df)(\gamma(t))[(h, k)] \\ &= h(D_1f)(\gamma(t)) + k(D_2f)(\gamma(t)) \end{aligned}$$

We weten ook dat D_1f en D_2f continu afleidbaar zijn. Analoog volgt dan dat voor $c \in [0, 1]$:

$$F''(c) = h^2(D_1D_1f)(\gamma(c)) + 2hk(D_1D_2f)(\gamma(c)) + k^2(D_2D_2f)(\gamma(c))$$

Nu weten we ook dat $\gamma(c)$ in \mathbb{R}^2 ligt, en dus dat de voorwaarden gelden. Noem $b = \gamma(c)$.

Als we eisen dat $(D_1D_1f)(b) > 0$. We weten ook dat $(hD_1D_1f(b) + kD_1D_2f(b))^2 \geq 0$ en dus dat $h^2D_1D_1f(b)^2 + 2hkD_1D_1f(b)D_1D_2f(b) + k^2D_1D_2f(b)^2 \geq 0$. Hieruit volgt dan dat $h^2D_1D_1f(b) + 2hkD_1D_2f(b) + k^2\frac{D_1D_2f(b)^2}{D_1D_1f(b)} \geq 0$. Uit de tweede voorwaarde volgt dan als $D_1D_1f(b) > 0$ dat $\frac{D_1D_2f(b)^2}{D_1D_1f(b)} \leq D_2D_2f(b)$. En dus is $h^2D_1D_1f(b) + 2hkD_1D_2f(b) + k^2D_2D_2f(b) \geq h^2D_1D_1f(b) + 2hkD_1D_2f(b) + k^2\frac{D_1D_2f(b)^2}{D_1D_1f(b)} \geq 0$. De tweede afgeleide is dus groter dan nul.

Anderzijds stel $(D_1D_1f)(b) = 0$. Dan moeten we eisen dat $(D_2D_2f)(b) > 0$. Uit de tweede voorwaarde volgt dan $(D_1D_2f)(b) = 0$.

We hebben nu dus dat $F''(c) > 0$ en dus volgt hieruit dat $F(1) \geq F(0) + F'(0) = F(0) + (df)(\gamma(0))[(h, k)]$. Als we alles terug omzetten in termen van a , x en f wordt dit: $f(x) \geq f(a) + (df)(a)(x - a)$, wat het gevraagde is.

Aanpassingen:

- a) Als we $(D_2D_2f)(x) > 0$ eisen, verloopt het bewijs analoog. (Als $(D_2D_2f)(x) \geq 0$ moeten we ook eisen dat $(D_1D_1f)(x) \geq 0$)
- b) & c) We kunnen iets gelijkaardig bewijzen als we eisen dat $(D_2D_2f)(x) < 0$, $(D_1D_1f)(x) < 0$ of $(D_2D_2f)(x) \leq 0$ $(D_1D_1f)(x) \leq 0$.

$$f(x) \leq f(a) + df(a)(x - a)$$

(4.5) Noem $T = (df)(a)$ en $S = (d(f^{-1}))(f(a))$. Nu weten we ook dat $f \circ f^{-1}$ ook totaal afleidbaar is in a omdat f en f^{-1} totaal afleidbaar zijn in de nodige punten en is $d(f \circ f^{-1})(a) = T \circ S$. Kies $\epsilon > 0$. Kies $\delta > 0$ zodat $\frac{\|f \circ f^{-1}(x) - f \circ f^{-1}(a) - S \circ T(x-a)\|}{\|x-a\|} < \epsilon$. Nu weten we dat $f \circ f^{-1}(x) - f \circ f^{-1}(a) = x - a$ en dus is $\frac{\|x-a - S \circ T(x-a)\|}{\|x-a\|} < \epsilon$. Kies $j \in \{1, \dots, n\}$. Neem $t \in \mathbb{R}$ zodat $0 < t < \delta$. Dan weten we dat als we $x = a + te_j$ nemen, dat $\|e_j - S \circ T(e_j)\| = \frac{\|a + te_j - a - S \circ T(a + te_j - a)\|}{\|a + te_j - a\|} < \epsilon$. Omdat dit geldt voor alle $\epsilon > 0$, volgt hieruit dat $S \circ T(e_j) = e_j$. Dit geldt ook voor alle j en dus zien we dat $S \circ T = I_n$.

Analoog bewijzen we dat $T \circ S = I_n$ en dus is S de inverse van T . Hieruit volgt dus dat $T = (df)(a)$ inverteerbaar is.

(4.7) \mathbb{R}^3 is duidelijk open. De functie f is continu differentieerbaar omdat ze een samenstelling is van continu differentieerbare functies. Noem $a = 0 \in \mathbb{R}$ en $b = (-1, 1) \in \mathbb{R}^2$ en dan is $f(a, b) = 0$. $(D_1f)(a, b) = 2ab_1 + e^a = 1$ en dus is $(df)(a, b)$ tot \mathbb{R} injectief. Hieruit volgt dan wat we moeten hebben.

Uit de cursus halen we dat $(dg)(a) = -T_1^{-1} \circ T_2$ en dus moeten we T_1 en T_2 bepalen. Om deze twee te bepalen, is het genoeg dat we T hebben. Uit sectie 3 verkrijgen we dat $T : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y, z) \mapsto (D_1f)(a, b)x + (D_2f)(a, b)y + (D_2f)(a, b)z = x + z$. Hieruit volgt dat $T_1 : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto x$ en $T_2 : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R} : (y, z) \mapsto z$. Hieruit volgt dan dat $(D_1g)(1, -1) = (dg)(1, -1)(1, 0) = 0$ en $(D_2g)(1, -1) = (dg)(1, -1)(0, 1) = 1$.

(4.9) Definieer $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y) \mapsto (x^2 + y^2)^2 - 2a^2(x^2 - y^2)$. Als $D_2f(x, y) \neq 0$, dan is $(df)(x, y)$ injectief en volgt uit de impliciete functiestelling dat we een functie $g : U \rightarrow \mathbb{R}$ kunnen vinden zodat $f(x, g(x)) = 0$. Hieruit volgt dat de punten die wij zoeken al zeker $D_2f(x, y) = 0$. We krijgen dan het volgende stelsel:

$$\begin{cases} y(x^2 + y^2) + a^2y & = 0 \\ (x^2 + y^2)^2 - 2a^2(x^2 - y^2) & = 0 \end{cases}$$

Stel $y = 0$, dan moet $x^4 = 2a^2x^2$ en dus zijn de volgende koppels al oplossingen: $(0, 0)$, $(-\sqrt{2a}, 0)$ en $(\sqrt{2a}, 0)$. Anderzijds, stel $y \neq 0$, dan moet $x^2 + y^2 = -a^2$, wat niet kan omdat $a > 0$.

De oplossingen zijn dus $(0, 0)$, $(-\sqrt{2a}, 0)$ en $(\sqrt{2a}, 0)$.

Analoog moet $D_1f(x, y) = 0$ opdat we x niet zouden kunnen uitdrukken in functie van y . Dit geeft het volgende stelsel:

$$\begin{cases} x(x^2 + y^2) - a^2x & = 0 \\ (x^2 + y^2)^2 - 2a^2(x^2 - y^2) & = 0 \end{cases}$$

Stel $x = 0$, dan moet $y^4 + 2a^2y^2 = 0$ en dus dat $y = 0$. Hier vinden we dus weer het koppel $(0, 0)$.

Anderzijds stel $x \neq 0$, dan moet $x^2 + y^2 = a^2$. Hieruit volgt dat $y^2 = \frac{a^2}{4}$ en dus dat $x^2 = \frac{3a^2}{4}$.

Hierin vinden we de volgende oplossingen: $(\frac{\sqrt{3}a}{2}, \frac{a}{2})$, $(-\frac{\sqrt{3}a}{2}, \frac{a}{2})$, $(\frac{\sqrt{3}a}{2}, -\frac{a}{2})$ en $(-\frac{\sqrt{3}a}{2}, -\frac{a}{2})$.

Hint: Onze rekenmachines kunnen met polaire coördinaten werken.

(5.1) a)

$$f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto f(x) = x^4 - 2ax^2 + 1$$

f' is dan:

$$f' : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto f'(x) = 4x^3 - 4ax$$

Opdat $x \in \mathbb{R}$ een kritisch punt is, moet $f'(x) = 0$. Dus moet $4x^3 - 4ax = 0$ of $x = 0 \vee x^2 = a$. Stel eerst dat $a > 0$. Dan hebben we 3 verschillende nulpunten, namelijk $-\sqrt{a}, 0, \sqrt{a}$. We gaan stelling 5.2 gebruiken om ze te classificeren. Eerst moeten we nog de tweede afgeleide berekenen:

$$f'' : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto f''(x) = 12x^2 - 4a$$

Als $x = 0$, dan is $f'(x) = 0$ en $f''(x) = -4a < 0$ en dus is 0 een lokaal maximum. Bij $x = -\sqrt{a}$, is $f''(x) = 8a$ en dus is $-\sqrt{a}$ een lokaal minimum. Analoog volgt dat \sqrt{a} een lokaal minimum is.

Als $a = 0$, dan is 0 een drievoudige oplossing voor $f'(x)$. Na een kleine berekening zien we dat $0 = f'(0) = f''(0) = f'''(0)$ en $f''''(0) = 24 > 0$. Hieruit volgt dan 0 een lokaal minimum is.

Als $a < 0$, dan heeft $f'(x) = 0$ 1 oplossing, namelijk $x = 0$. $f''(0)$ is dan $= -4a > 0$ en dus is 0 een lokaal minimum.

b)

$$f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y) \mapsto f(x, y) = x^3 - 3axy + y^3$$

We merken op dat f totaal afleidbaar is als de samenstelling en quotiënt van totaal afleidbare functies. We berekenen dan eerst de partiële afgeleiden:

$$\begin{cases} D_1 f(x, y) &= 3x^2 - 3ay \\ D_2 f(x, y) &= 3y^2 - 3ax \end{cases}$$

We eisen nu dat de $\nabla f(x)$ (de nul(vector) is¹. Dan moet dus $D_1 f(x, y) = 0 = D_2 f(x, y)$. Hieruit volgt dan $x^2 = ay$ en $y^2 = ax$. Stel $a = 0$, dan moet $x = y = 0$ en dus is $(0, 0)$ een kritiek punt. Anderzijds stel $a \neq 0$, dan is $x^4 = a^2 y^2 = a^3 x$. Nu moet $x = 0 \vee x = a$. Hieruit weten we dan dat $(x = 0 \wedge y = 0) \vee (x = a \wedge y = a)$ moet voldaan zijn.

Om deze punten nu te classificeren, moeten we de 2 de orde afgeleiden kennen:

$$\begin{cases} D_1 D_1 f(x, y) &= 6x \\ D_2 D_1 f(x, y) &= -3a \\ D_2 D_2 f(x, y) &= 6y \end{cases}$$

Stel weer $a = 0$. Dan is $(0, 0)$ het kritieke punt en $\Delta(0, 0)$ uit stelling 5.9 is dan $= (D_1 D_1 f)(0, 0)(D_2 D_2 f)(0, 0) - ((D_1 D_2 f)(0, 0))^2 = 0 - 9a^2 = 0$. Stelling 5.9 zegt ons dan niets over het al dan niet een extremum te hebben in $(0, 0)$. Definieer dan $g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto f(x, 0) = x^3$. Hieruit blijkt duidelijk dat g een buigpunt rond 0 heeft. Hieruit volgt dat f in $(0, 0)$ een zadelpunt heeft.

Anderzijds als $a \neq 0$, dan zijn $(0, 0)$ en (a, a) de kritieke punten. $\Delta(0, 0)$ is dan $= -9a^2 < 0$. Uit stelling 5.9 mogen we dan besluiten dat $(0, 0)$ een zadelpunt is.

$\Delta(a, a)$ is daarentegen gelijk aan $6a \cdot 6a - 9a^2 = 36a^2 - 9a^2 = 27a^2 > 0$. Als $a < 0$, dan is $D_1 D_1 f(a, a) = 6a < 0$ en dus is (a, a) een lokaal maximum. Tenslotte als $a > 0$, dan is $D_1 D_1 f(a, a) = 6a > 0$ en dus bereikt f daar een lokaal minimum.

- (5.2) a) Beschouw $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y) \mapsto xy^2$. Deze is overal continu totaal afleidbaar als product van 2 continu totaal afleidbare functies. $D_1 f(0, 0)$ en $D_2 f(0, 0)$ zijn beiden 0 en dus is $(0, 0)$ een kritiek punt. Kies $\delta > 0$ willekeurig. Dan zijn $(\frac{\delta}{4}, \frac{\delta}{4})$ en $(-\frac{\delta}{4}, -\frac{\delta}{4})$ elementen van $B((0, 0), \delta)$. Nu is het zo dat $f(\frac{\delta}{4}, \frac{\delta}{4}) < f(0, 0) < f(-\frac{\delta}{4}, -\frac{\delta}{4})$, want $-\frac{\delta^3}{64} < 0 < \frac{\delta^3}{64}$. En dus hebben we punten in de buurt van $(0, 0)$ die zowel groter als kleiner zijn dan de functiewaarde daar. Omdat δ willekeurig gekozen is, is $(0, 0)$ een zadelpunt.

Stelling 5.7: Niet bruikbaar aangezien de tweede orde afgeleiden allemaal nul zijn.

Stelling 5.9: Niet bruikbaar aangezien er geen uitspraak is omdat $\Delta(0, 0) = 0$.

- b) Beschouw $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y) \mapsto x^2 - y^2$. Deze is overal continu totaal afleidbaar als het verschil van 2 continu totaal afleidbare functies. $D_1 f(0, 0)$ en $D_2 f(0, 0)$ zijn weer beiden 0 en dus is $(0, 0)$ een kritiek punt. Kies $\delta > 0$ willekeurig. Dan zijn $(\frac{\delta}{2}, 0)$ en $(0, \frac{\delta}{2})$ 2 elementen van $B((0, 0), \delta)$. Nu blijkt dat $f(0, \frac{\delta}{2}) < f(0, 0) < f(\frac{\delta}{2}, 0)$. Omdat δ willekeurig is gekozen, is $(0, 0)$ een zadelpunt.

Stelling 5.7: Voorwaarden zijn voldaan. De eigenwaarden van de matrix Q zijn -2 en 2 . Er is zowel een strikt positieve als een strikt negatieve eigenwaarde en dus is $(0, 0)$ een zadelpunt.

Stelling 5.9: Voorwaarden zijn ook voldaan. $\Delta(0, 0) = -4 < 0$ en dus is $(0, 0)$ een zadelpunt.

- c) Beschouw $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y) \mapsto (x - y^2)(x - 2y^2)$. Deze is overal continu totaal afleidbaar als product van 2 continu totaal afleidbare functies. Kies $1 > \delta > 0$ willekeurig.

¹Dit is hetzelfde als eisen dat $(df)(x, y) = 0$.

Weer zijn $(\frac{\delta}{2}, 0)$ en $(\frac{\delta}{4}, \frac{3\delta^2}{32})$ elementen van $B((0, 0), \delta)$ en $f(\frac{\delta}{4}, \frac{3\delta^2}{32}) = \frac{-\delta^4}{32^2} < f(0, 0) = 0 < \frac{\delta^4}{8} = f(\frac{\delta}{2}, 0)$. Omdat δ willekeurig gekozen was, is $(0, 0)$ een zadelpunt.

We berekenen eerst de eerste orde en tweede orde afgeleiden om dan naar de 2 stellingen te kijken.

$$\begin{cases} D_1 f(x, y) &= 12x^3 - 6xy \\ D_2 f(x, y) &= 2y - 3x^2 \\ D_1 D_1 f(x, y) &= 36x^2 - 6y \\ D_2 D_1 f(x, y) &= -6x \\ D_2 D_2 f(x, y) &= 2 \end{cases}$$

Stelling 5.7: Niet bruikbaar aangezien de eigenwaarden van Q 0 en 2 zijn en dus is er geen uitspraak.

Stelling 5.9: Niet bruikbaar aangezien er geen uitspraak is omdat $\Delta(0, 0) = 0$.

(5.3) In de les gemaakt.

(5.4) Beschouw $g : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y, z) \mapsto 1 + x^2 - y^2 - z$ en $h : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y, z) \mapsto x^2 + y^2 + z^2$. Dan moeten we het minimum van $h(x) : x \in \mathbb{R}^3$ onder de voorwaarde dat $g(x) = 0$. We weten dat h en g continu differentieerbaar zijn. Nu moeten we oplossingen zoeken van het volgende stelsel:

$$\begin{cases} \nabla f(x) - \lambda \nabla g(x) &= 0 \\ g(x) &= 0 \end{cases}$$

Dit valt te herschrijven als:

$$\begin{cases} 2x &= \lambda 2x \\ 2y &= -\lambda 2y \\ 2z &= -\lambda \\ x^2 - y^2 + 1 &= z \end{cases}$$

Stel eerst dat $x \neq 0$ en $y \neq 0$. Dan moet $1 = \lambda = -1$ wat een contradictie geeft.

Als $x = 0$ en $y = 0$, dan moet $z = 1$ en $\lambda = -2$. En dus $(0, 0, 1)$ een mogelijkheid.

Anderzijds als $x = 0$ en $y \neq 0$. Dan moet $\lambda = -1$ en dus $z = \frac{1}{2}$. Hier volgt uit dat $y^2 = \frac{1}{2}$. Hieruit komen 2 mogelijkheden, namelijk: $(0, \frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{1}{2})$ en $(0, -\frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{1}{2})$.

Stel als laatste $x \neq 0$ en $y = 0$. Dan moet $\lambda = 1$ en $z = -\frac{1}{2}$. Hieruit volgt dat $x^2 = -\frac{1}{2} - 1$. Dit heeft duidelijk geen oplossingen en dus komen er hier geen mogelijkheden uit voort. Nu weten we dat $(0, \frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{1}{2})$ en $(0, -\frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{1}{2})$ de minima zijn, zij de kleinste waarden voor g krijgen, van de mogelijkheden.

We definiëren $e : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y) \mapsto x^2 + y^2 + f(x, y)^2$. We trachten hiervan de kritieke punten te zoeken. Dan moet weer $\nabla e(x, y) = 0$. Dit komt neer op de oplossingen van het volgende stelsel:

$$\begin{cases} D_1 e(x, y) &= 2x + 2x(x^2 - y^2 + 1) = 0 \\ D_2 e(x, y) &= 2y - 2y(x^2 - y^2 + 1) = 0 \end{cases}$$

Dit kunnen we nog herschrijven tot:

$$\begin{cases} x(x^2 - y^2 + 2) &= 0 \\ y(x^2 - y^2) &= 0 \end{cases}$$

Stel eerst dat $x = 0$. Dan volgt uit de tweede vergelijking dat $y = 0$. Anderzijds, stel $x \neq 0$, dan volgt uit de eerste vergelijking $y^2 = \frac{1}{2}$. We hebben dezelfde kritieke punten. We berekenen eerst de tweede orde afgeleiden:

$$\begin{cases} D_1 D_1 e(x, y) &= 2(x^2 - y^2 + 2) + 2x \cdot 2x \\ D_1 D_2 e(x, y) &= -4xy \\ D_2 D_2 e(x, y) &= -2(x^2 - y^2) + 2y \cdot 2y \end{cases}$$

Als we eerst $(0, 0)$ beschouwen, dan zien we dat $\Delta(0, 0) = 0$ en dus kunnen we geen uitspraak doen. De eigenwaarden van de bijbehorende Q -matrix zijn 0 en 2 en dus kunnen we weer geen uitspraak doen. Echter als we $i : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto e(0, x) = x^2 + (1 - x^2)^2 = x^4 - x^2 + 1$. i bereikt in 0 een maximum en dus kan het geen minimum zijn, zoals we zochten.

Bij $(0, \pm \frac{1}{\sqrt{2}})$ is $\Delta(0, \pm \frac{1}{\sqrt{2}}) = 0$ en dus hebben we weer geen uitspraak.

Om te besluiten dat dit wel degelijk de minima zijn die we zoeken, merken we op dat e altijd positief is, en dus naar beneden begrensd. Op de compacte verzameling $B((0, 0), 4)$ moet het minimum en maximum bereikt worden. De randpunten van deze zijn allemaal groter dan $\frac{3}{4}$ en dus moet het minimum inwendig zijn. Hier moet de totale afgeleide nul zijn, wat in deze punten het geval is.

- (5.5) Definieer $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y, z) \mapsto xyz$ en $g : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y, z) \mapsto \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2}$. Nu weten we dat $f(w)$ het volume geeft van de balk, met als hoekpunten de oorsprong en het punt w . Onder de aanname dat de zijden van de gezochte balk evenwijdig moeten zijn met de assen, moeten we de functie f maximaliseren en dan krijgen we een w . De gezochte balk is dan diegene waar w en $-w$, want met elke balk die aan de beginvoorwaarden voldoen, kan gemodelleerd worden als één hoekpunt in de positieve delen van de assen. Het uiteindelijke volume is dan $8f(x)$. Nu moeten we het maximum van $f(w) : w \in \mathbb{R}^3$ met de voorwaarde dat $g(w) = 1$. We moeten dus oplossingen van het volgende stelsel:

$$\begin{cases} \nabla f(w) - \lambda \nabla g(w) &= 0 \\ g(w) &= 1 \end{cases}$$

Wat herleid kan worden tot:

$$\begin{cases} yz - \lambda \frac{2x}{a^2} &= 0 \\ xz - \lambda \frac{2y}{b^2} &= 0 \\ xy - \lambda \frac{2z}{c^2} &= 0 \\ \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2} &= 1 \end{cases}$$

Aangezien we een maximum moeten hebben van f , moet $x, y, z > 0$. Uit de tweede vergelijking weten we dat $x = \lambda \frac{2y}{b^2 z}$. Als we dit invullen in de eerste vergelijking, zien we dat $yz - \lambda^2 \frac{4y}{b^2 a^2 z}$. En dus dat $z^2 = (\frac{2\lambda}{ab})^2$. Analoog vinden we dat $y^2 = \frac{4\lambda^2}{a^2 c^2}$ en $x^2 = \frac{4\lambda^2}{b^2 c^2}$. Hierdoor kunnen we dit alles invullen in de laatste vergelijking:

$$\frac{4\lambda^2}{a^2 b^2 c^2} + \frac{4\lambda^2}{a^2 b^2 b^2} + \frac{4\lambda^2}{a^2 b^2 c^2} = 1$$

En dus moet $\lambda^2 = \frac{a^2 b^2 c^2}{12}$. We weten ook dat $\lambda > 0$ moet zijn uit dat de rest ook strikt positief moet zijn, en dus is $\lambda = \frac{abc}{2\sqrt{3}}$. Hieruit volgt dat:

$$\begin{cases} x &= \frac{a}{\sqrt{3}} \\ y &= \frac{b}{\sqrt{3}} \\ z &= \frac{c}{\sqrt{3}} \end{cases}$$

Hieruit volgt dat $f(x) = \frac{abc}{3\sqrt{3}}$ en dus is het maximale volume $\frac{8abc}{3\sqrt{3}}$.

- (5.6) Definieer $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y, z) \mapsto x^2 + y^2 + z^2$, $g_1 : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y, z) \mapsto x^2 + y^2 - z^2$ en $g_2 : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y, z) \mapsto 3x + y - 5$.

We merken op dat dg_1 altijd surjectief is in \mathbb{R}^3 behalve in de oorsprong en dg_2 overal surjectief is. De oorsprong echter interesseert ons niet omdat dit geen punt is van de kromme.

Volgens stelling 5.10 moeten de extrema, hier (x, y, z) , van f voldoen aan de voldoen aan het volgende stelsel:

$$\begin{cases} 2x - \lambda 2x - 3\mu &= 0 \\ 2y - \lambda 2y - \mu &= 0 \\ 2z + \lambda 2z &= 0 \\ x^2 + y^2 - z^2 &= 0 \\ 3x + y - 5 &= 0 \end{cases}$$

Stel $z = 0$, dan moet $x^2 + y^2 = 0$ en dus moet $x = 0$ en $y = 0$. Dit punt is dus de oorsprong, wat niet kan wegens de laatste vergelijking, $z \neq 0$ moet dus gelden.

Hieruit weten we dat $\lambda = -1$. Hieruit volgt dat $4x = 3\mu$ en $4y = \mu$. Hieruit volgt dat $x = 3y$ en dus dat $10y = 5$. Hieruit volgt dat $y = \frac{1}{2}$, $x = \frac{3}{2}$, $\mu = 2$ en $z = \pm\sqrt{\frac{5}{2}}$.

We weten ook dat f op \mathbb{R}^3 een globaal minimum moet hebben omdat $\forall w \in \mathbb{R}^3 : f(w) \leq 0$.

We hebben juist twee mogelijke kandidaten gevonden. Nu is het zo dat $f(\frac{1}{2}, \frac{3}{2}, \sqrt{\frac{5}{2}}) = f(\frac{1}{2}, \frac{3}{2}, -\sqrt{\frac{5}{2}}) = 5$ en dus zijn ze beiden een minimum.

- (5.7) Definieer $\gamma : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^2 : t \mapsto (-t^2, t^4)$. Dan weten we dat $g = f \circ \gamma$. Uit de opgave weten we dat f 2 keer totaal afleidbaar is en het is niet moeilijk om in te zien dat γ ook 2 keer totaal afleidbaar is.

dan is $g'(t) = (dg)(t)(1) = (df \circ \gamma)(t)(1) = (df)(-t^2, t^4) [(d\gamma)(t)(1)] = (df)(-t^2, t^4) [(-2t, 4t^3)] = (D_1f)(-t^2, t^4)(-2t) + (D_2f)(-t^2, t^4)4t^3$.

Hieruit weten we dat 0 een kritiek punt is om dat $g'(0) = 0$. De tweede afgeleide is iets moeilijker te vinden. We merken eerst op dat de eerste afgeleide bestaat uit het product van partiele afgeleiden van f en veeltermen. We moeten ook alleen maar de tweede afgeleide hebben in het punt 0. Om van dit product de afgeleide te vinden, moeten we de productregel toepassen: van de tweede term hebben we geen 'last' aangezien de term x^3 in 0, 0 als functiewaarde heeft en ook 0 als afgeleide. Bij de $-2t$ merken we op dat dit in 0 ook 0 geeft, maar de afgeleide is -2.

Hieruit volgt dat $g''(0) = -2 \cdot (D_1f)(0, 0) = -2$, en dus dat g een lokaal maximum heeft in 0.

- (5.8) Een bol is een vorm van een ellipsode met $a = b = c = 1$, hieruit volgt dat het maximale volume: $\frac{8r^3}{3\sqrt{3}}$.

- (5.9) We zoeken eerst of $\bar{f} : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R} : (x, y) \mapsto \bar{f}(x, y) = x^2 - x + y^2 - 2y$. Dit is een continue en totaal afleidbare uitbreiding van f naar heel \mathbb{R}^2 . De maxima en minima zijn kritieke punten. Hiervoor moet $(d\bar{f})(x, y) = 0$ en dus $2x - 1 \wedge 2y - 2 = 0$. Het punt $(\frac{1}{2}, 1)$ is dan een kritiek punt. We merken dan op dat voor alle $(x, y) \in \mathbb{R}^2 : \bar{f}(x, y) = (x - \frac{1}{2})^2 + (y - 1)^2 - \frac{5}{4}$ waaruit blijkt dat ons gevonden punt een globaal minimum is. We merken echter wel op dat $(\frac{1}{2}, 1) \notin \bar{B}((0, 0), 1)$. Hieruit blijkt dat als we \bar{f} bekijken, we geen kritieke punten hebben. Omdat f in het inwendige van zijn domein totaal afleidbaar, moeten de extrema liggen op de rand, d.w.z. in $\bar{B}((0, 0), 1) \setminus (\bar{B}((0, 0), 1))^\circ$.

We definiëren $g : \bar{B}((0, 0), 1) \rightarrow \mathbb{R} : (x, y) \mapsto x^2 + y^2 - 1$. Nu merken op dat voor $\forall w \in \bar{B}((0, 0), 1)$ dat $g(w) = 0 \Leftrightarrow w \notin (\bar{B}((0, 0), 1))^\circ$. We moeten nu de extrema van $\forall w \in \bar{B}((0, 0), 1) : f(w)$ vinden onder de voorwaarde dat $g(w) = 0$. We merken op dat zowel f en g continu differentieerbaar zijn. $\nabla g(w) \neq 0$ als $g(w) = 0$, want als $w = (x, y)$, dan mogen x en y niet beiden nul zijn, want dan is $g(w) \neq 0$. Als echter we eisen dat $\nabla g(w) = 0$, dan volgt dat x en y beiden nul moeten zijn wat een tegenspraak levert en dus het vooropgestelde juist is.

Nu zijn de extrema volgens Stelling 5.10 oplossingen van het volgende stelsel:

$$\begin{cases} 2x - 1 = \lambda 2x \\ 2y - 2 = \lambda 2y \\ x^2 + y^2 - z^2 = 0 \end{cases}$$

Dan is $(1 - \lambda)x = \frac{1}{2}$ en $(1 - \lambda)y = 1$ en dus $(\lambda - 1)^2 = (x^2 + y^2)(\lambda - 1)^2 = (\frac{1}{2})^2 + 1^2$. En dus $\lambda = 1 \pm \frac{\sqrt{5}}{2}$. De extrema-kandidaten zijn dus $(\frac{1}{\sqrt{5}}, \frac{2}{\sqrt{5}})$ en $(-\frac{1}{\sqrt{5}}, -\frac{2}{\sqrt{5}})$. Omdat we een minimum en een maximum moeten hebben, zijn dit de extrema. Door hun functiewaarde te gaan berekenen, zien we dat $(\frac{1}{\sqrt{5}}, \frac{2}{\sqrt{5}})$ het minimum is en dat $(-\frac{1}{\sqrt{5}}, -\frac{2}{\sqrt{5}})$ het maximum is.

3 Integratietheorie

(1.7) Definieer $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto \frac{1}{1+x}$ en dan convergeert s_n naar $\ln 2$.

4 Speciale functies

(4.6) We bewijzen dit met behulp van volledige inductie:

– basisstap: $n = 0$

We weten reeds dat $\Gamma(0 + \frac{1}{2}) = \Gamma(\frac{1}{2}) = \sqrt{2}$.

– inductiestap: $n \Rightarrow n + 1$:

We nemen aan dat het voor n geldt, we tonen het nu aan voor $n + 1$:

$$\begin{aligned}\Gamma((n+1)\frac{1}{2}) &= \Gamma(n + \frac{3}{2}) \\ &= (n + \frac{1}{2})\Gamma(n + \frac{1}{2}) \\ &= (n + \frac{1}{2})\frac{(2n)!}{2^{2n}n!}\sqrt{\pi} \\ &= \frac{2^2(n+\frac{1}{2})(n+1)(2n)!}{(n+1)2^2 2^{2n}n!}\sqrt{\pi} \\ &= \frac{(2n+1)(2n+2)(2n)!}{(n+1)2^{2(n+1)}n!}\sqrt{\pi} \\ &= \frac{(2(n+1))!}{2^{2(n+1)}(n+1)!}\sqrt{\pi}\end{aligned}$$